

В.Г.Кий-Кокарева, С.М.Мироненко

ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ФОРМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РЕАБІЛІТАЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Дніпровський державний медичний університет,
кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та
управління охороною здоров'я

Вступ. Дуальна освіта є сучасним підходом до підготовки фахівців, що поєднує теоретичне навчання у закладах освіти з практичною підготовкою на робочих місцях. У сфері охорони здоров'я, зокрема в реабілітації, цей підхід набуває особливого значення через необхідність формування висококваліфікованих спеціалістів, здатних оперативно реагувати на виклики клінічної практики.

Мета: провести аналіз сучасного стану та міжнародного досвіду дуальної освіти у підготовці фахівців з реабілітації у сфері охорони здоров'я, а також у виявленні переваг та перспектив цього підходу для практичної підготовки спеціалістів в Україні.

Завдання:

- визначення актуальності теми дуальної освіти у підготовці фахівців з реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- аналіз міжнародного досвіду дуальної освіти у підготовці фахівців з реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- виявлення переваг та перспектив цього підходу для практичної підготовки спеціалістів в Україні.

Матеріали і методи дослідження. Вивчалися міжнародні та національні нормативно-правові документи, публікації у наукових виданнях. Застосовувалися методи системного підходу та аналізу, історичний і бібліосемантичний методи.

Результати. Дослідженням встановлено, що сутність дуальної освіти складається у підготовці фахівців з реабілітації інтеграції теоретичного навчання з практичним досвідом у реальних умовах медичних установ. Фахівці з реабілітації (фізичні терапевти, ерготерапевти) потребують глибоких знань анатомії, фізіології, а також практичних навичок у застосуванні реабілітаційних методик. Дуальна освіта дозволяє студентам працювати під наглядом досвідчених фахівців, що сприяє формуванню професійних компетентностей.

До переваг дуальної освіти можна віднести скорочення розриву між теорією і практикою, швидка адаптація до реальних умов праці, розвиток soft skills (комунікація, командна робота).

В економічно розвинених країнах широко використовуються дуальна освіта. Наприклад, у Німеччині вона є основою підготовки медичних фахівців, включаючи реабілітологів. Студенти проводять 50-60% навчального часу в клінічних умовах [1]. У США програми дуальної освіти для фізичних терапевтів включають стажування в реабілітаційних центрах, що забезпечує практичний досвід ще до отримання диплома [2].

Міжнародний досвід упровадження дуальної освіти свідчить про необхідність створення партнерств між університетами та медичними закладами, розробки стандартів дуальної освіти [3].

До перспектив впровадження дуальної освіти в Україні можна віднести [4]:

- розробку пілотних програм дуальної освіти для фізичних терапевтів та ерготерапевтів;
- залучення міжнародного досвіду та грантових програм;
- підвищення якості підготовки фахівців, що сприятиме покращенню системи реабілітації в Україні.

Висновки. Дуальна освіта є ефективним інструментом підготовки фахівців з реабілітації, що дозволяє поєднати теоретичні знання з практичними навичками. Для успішного впровадження в Україні необхідно створити нормативну базу, налагодити співпрацю між освітніми та медичними установами, а також адаптувати міжнародний досвід.

Літературні джерела

1. Bildungssystem. Duales Ausbildungssystem in Deutschland: Gesundheitsberufe. Bundesministerium für Bildung und Forschung. Berlin: BMBF, 2020. 120 p.
2. American Physical Therapy Association. Clinical Education in Physical Therapy: Guidelines and Best Practices. APTA. 2023. URL: <https://www.apta.org>.
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380.
4. Кравченко О. П. Дуальна освіта в Україні: перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. 2022. № 1. С. 45–50.

А.О.Корпусова, М.М.Портняга, Д.Д.Заславський СОЦІАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТОЛЕРАНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО ОДНОСТАТЕВИХ ВІДНОСИН

Дніпровський державний медичний університет,
кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та
управління охороною здоров'я

Мета: Соціальний аналіз толерантності студентів Дніпровського державного медичного університету щодо одностатевих відносин у контексті європейської інтеграції України.

Проаналізувати трансформацію цінностей, сучасного українського суспільства у сприйнятті одностатевих відносин. Молодь, як активна соціальна група, формує свої погляди під впливом глобалізації, медіа та освіти. Особливо важливо дослідити толерантність студентів медичних вишів, адже їхнє ставлення до ЛГБТ+ пацієнтів впливатиме на якість медичних послуг і дотримання прав людини.

Дослідження свідчать про поступове зростання толерантності серед української молоді, але цей процес залишається нерівномірним [1]. Згідно з Nash Svit Center, ЛГБТ+ спільнота в Україні досі стикається з дискримінацією [2]. За даними ILGA-Europe, рівень захисту прав ЛГБТ+ в Україні нижчий, ніж у країнах ЄС, що потребує подальших реформ [3].

У сфері медичної освіти питання толерантності висвітлюються недостатньо, що може спричинити дискримінацію пацієнтів у майбутньому. За даними NCBI, рівень обізнаності лікарів щодо ЛГБТ+ безпосередньо впливає на якість медичної допомоги [4]. Інше дослідження підтверджує, що відсутність відповідної підготовки погіршує доступ ЛГБТ+ осіб до медичних послуг [5].

Аналіз рівня толерантності студентів Дніпровського державного медичного університету та інших, дозволить оцінити готовність майбутніх лікарів працювати відповідно до міжнародних стандартів та забезпечувати рівний доступ до медичних послуг для всіх.

Завдання: Оцінити рівень гомофобії серед молоді, формування загальної думки про обізнаність щодо тематики ЛГБТК+ спільноти, а також провести аналіз рівня спроможності студентів відкрито говорити про одностатеві відносини.

У процесі європейської інтеграції Україна адаптує правові та соціальні норми до стандартів Європейського Союзу, що включає питання рівноправ'я та антидискримінаційної політики. Толерантне ставлення до ЛГБТК+ спільноти є важливою складовою європейських демократичних цінностей та прав людини, що визнано в "Стратегії рівності ЛГБТК 2020-2025" ЄС.

Отримані результати дозволять оцінити готовність майбутніх лікарів до роботи в умовах європейських стандартів медицини, де важливим є забезпечення рівного доступу до медичної допомоги без дискримінації. Це дослідження також дозволить визначити можливі бар'єри у професійній комунікації та сприятиме розробці рекомендацій щодо підвищення рівня інклюзивності в медичній освіті України.

Матеріали: У дослідженні взяли участь 63 студента (70 осіб жіночої статі та 9 осіб чоловічої), які навчаються на I–III курсах медичних університетів. Збір інформації здійснювався шляхом анонімного анкетування. Опитування включало питання щодо рівня загальної соціальної толерантності, емоційної чутливості, готовності до прийняття «іншості», а також оцінку ставлення до представників різних меншин (етнічних, релігійних, ЛГБТ+, осіб з інвалідністю тощо). Обробка результатів проводилася з використанням MS Excel.

Результати. Отримані результати свідчать про наявність загального настрою прийняття серед студентської молоді. Більшість опитаних — понад 80% — демонструють високий рівень толерантності, що вказує на сформоване базове сприйняття соціального різноманіття. Попри це, у відповідях усе ж простежуються окремі внутрішні сумніви чи стриманість, які можуть бути пов'язані з культурними установками або недостатньою обізнаністю.

Ставлення до представників ЛГБТК+ спільноти загалом виявилось позитивним. Близько 70% респондентів прямо висловили підтримку, ще приблизно п'ята частина зберігає нейтральну позицію, не виявляючи ані схвалення, ані осуду. Випадки відверто негативного ставлення були поодинокими, що свідчить про зменшення упередженості серед молодого покоління. (Рисунок 1).

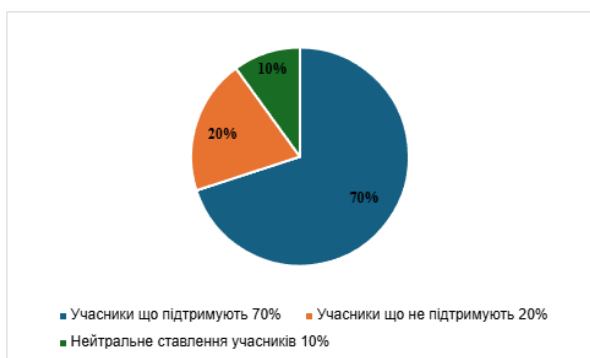

Рисунок 1. Порівняльна кругова діаграма рівня підтримки студентами окремих аспектів ЛГБТК+ тематики (% від загальної кількості опитаних)

Значна частина студентів — від 90 до 95% — визнають право одностатевих пар на офіційне оформлення стосунків, підтримуючи ідею рівноправ'я у правовій площині. Аналогічний рівень підтримки спостерігається і в питаннях сприйняття гомосексуальності: понад 90% учасників анкетування не розглядають її як психічний розлад, що узгоджується з актуальними медичними та психологічними стандартами.

Візуальна присутність ЛГБТК+ символики в публічному просторі викликає здебільшого спокійні або доброзичливі реакції. Агресивне або відкрите неприйняття таких проявів майже не зафіксовано, що свідчить про поступову нормалізацію цієї тематики в суспільстві.

Щодо професійних взаємодій, більшість студентів зазначають, що сексуальна орієнтація пацієнта не є фактором, який впливає на якість надання медичної допомоги. Подібним чином сприймається і співпраця з колегами чи викладачами, що належать до ЛГБТК+ спільноти — цей факт, за словами більшості опитаних, не має жодного значення у професійному контексті.

Позитивне ставлення простежується також у питаннях, що стосуються трансгендерної медицини: підтримка можливості гормональної терапії трансгендерним пацієнтам висловлена переважною кількістю респондентів. У сфері етики — хоча деякі учасники визнають право на свободу слова, більшість дотримуються думки, що негативні висловлювання на

адресу ЛГБТК+ у медичному середовищі є неприпустимими й неетичними.

У підсумку, молодь схильна схвалювати відкриту підтримку прав ЛГБТК+ з боку представників медичної спільноти. Переважна більшість опитаних переконана, що доступ до медичних послуг має забезпечуватись на рівних засадах — без жодних обмежень, упередженого ставлення чи дискримінаційних умов.

Висновок: Проведене дослідження дозволило виявити загальний високий рівень толерантності студентів медичних закладів вищої освіти до представників ЛГБТК+ спільноти. Результати анкетування свідчать що більшість студентів дотримуються гуманістичних цінностей, визнають право на особисту ідентичність та рівний доступ до медичних і соціальних послуг для всіх категорій населення незалежно від сексуальної орієнтації чи гендерної ідентичності.

Отримані дані показують, що сучасна молодь схильна до прийняття різноманітності, виявляє готовність до професійної етичної поведінки, заснованої на принципах недискримінації, поваги до пацієнтів і колег.

Водночас результати вказують на необхідність подальшої інтеграції тематики ЛГБТК+ у навчальні програми, зокрема у сфері медичної етики, психології та прав людини. Це сприятиме формуванню не лише висококваліфікованих, але й соціально відповідальних медичних працівників, здатних забезпечувати рівний і гідний догляд для всіх пацієнтів.

Літературні джерела

1. Razumkov Centre. (2023). Attitudes of Ukrainian citizens towards LGBT: changes over time. Retrieved from <https://razumkov.org.ua/>
2. Nash Svit Center. (2022). Report on the situation of LGBT rights in Ukraine. Retrieved from <https://www.gay.org.ua/>
3. ILGA-Europe. (2023). Rainbow Europe Map. Retrieved from <https://rainbow-europe.org/>
4. National Center for Biotechnology Information. (n.d.). LGBT health disparities. In NCBI Bookshelf. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK563176/>
5. PubMed. (n.d.). LGBTQ+ healthcare and medical education. Retrieved from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23469818/>
6. Scirp.org. (2016). Attitudes towards LGBT individuals: A cross-cultural perspective. Retrieved from <https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=67288>

О.М.Кузьменко, О.А.Шевченко, Л.В.Крячкова, Д.О.Крячков*

ПРАВИЛЬНЕ ПОВЕДІННЯ З БАТАРЕЙКАМИ - ВАЖЛИВИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИЙ ВИКЛИК

Дніпровський державний медичний університет, кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

*Український державний університет науки і технологій. ННІ «Український державний хіміко-технологічний університет», кафедра технології неорганічних речовин та екології

У сучасних умовах техногенного розвитку, військової агресії та зростання споживання енергоне залежних джерел живлення, правильне поводження з використаними батарейками постає як один із актуальних екологічних і медико-соціальних викликів. Щорічне збільшення обсягів утилізації цих відходів без належної переробки призводить до забруднення ґрунту, води та повітря токсичними речовинами, що несе пряму загрозу здоров'ю людей і довкіллю [1 -5]. Водночас соціально-економічні аспекти, такі як збереження природних ресурсів через повторне використання матеріалів і зниження витрат на виробництво нових елементів живлення, підтверджують доцільність налагодженої системи переробки [5]. У цьому контексті особливої ваги набуває формування екологічної культури серед молоді, що обумовило актуальність проведеного дослідження.